

Innhold:

- Sopp i grasfrøeng
- Stråforkorting i grasfrøeng
- Bladminerflue i engsvingel
- Siste frist for såing
- Luking i frøårene
- Ugrasbekjempelse i rødkløvergjenlegg
- Vekstregulering i rødkløver
- Borgjødsling i kløver
- Husk sprøytevask

Vi er inne i en bløt periode på Østlandet, mens Trøndelag melder om godt og solrikt vær. Videre framover meldes det om fortsettelse av værtypen Østafjells. Det gir utfordringer for ulike kjøringer, mer sopp-press, men mindre press fra skadeinsekter. I Trøndelag holder godværet seg hele uka.

Markvandring i Østfold

Akershus og Østfold frøavlerlag og Norsk Landbruksrådgiving Øst arrangerer markvandring i engfrø. Tid og sted:

Onsdag 14. juni kl 17.00 hos Lars Gunnar Molvig, Tombveien 30, 1640 Råde

Trygve Aamlid fra NIBIO Landvik kommer.

Vi ser på forsøksfelt med vekstregulering i timotei. Aktuelle temaer i de ulike frøartene vil bli diskutert.

Kaffe og kringle. Velkommen!

Soppangrep i grasfrøeng

En bløt værtype deler av sesongen gir økt risiko for soppangrep i ulike vekster, også engfrø. Forsøk i perioden 2014-2016 (Jord- og plantekultur 2016 og 2017) viser avlingsøkning i timotei i nær alle tre årene i Vestfold. I 2015 hadde middel av 3 forsøk i Grindstad timotei i Aust-Agder, Telemark og Østfold bedre effekt av to gangers stråforkorting enn stråforkorting ved begynnende strekning, etterfulgt av soppsprøyting ved skyting. I forsøk i ulike arter i perioden 2005-2009 har også stråforkorting og soppsprøyting gitt nær samme avlingsøkning.

I dyrkingsveiledningen til de største grasfrøartene står det for timotei, engsvingel og engrapp:

- Ved begynnende soppangrep fram til skyting: Sprøyting med Acanto Prima, Proline eller Stereo mot soppsjukdom (varierer mellom arter). Proline bør ikke tankblandes med Moddus M/Trimaxx/ Moddus Start

Fra sist melding repeterer vi om utvikling av bladflekke etter sprøyting:

Vi har i flere frøenger av engrapp at det det har gått på forholdsvis mye bladflekk, også der hvor det er soppsprøytet. I andre grasarter bør det også sjekkes om værforholdene, som mange steder har bestått av nedbør over lengre perioder i vår, har ført til soppangrep. Bildet viser angrep i engrapp. Når vi ser at det utvikles bladflekke i frøeng hvor det allerede er sprøytet med soppmidler så kan det skyldes at smitten allerede har skjedd og derfor utvikler symptomer men vil etter det stoppe opp.

Godkjente midler i grasfrøeng er Proline og Acanto Prima, dessuten kan Stereo benyttes i timotei og engsvingel der noen fremdeles har noe av dette midlet på lager.

Husk at det ikke skal mer enn 1-2 kg økt frøavling for å betale middelkostnadene.

Bilde: Engrappbrunflekk i engrapp

Effekt av stråforkorting

Onsdag 7.6. gikk et kraftig nedbørsområde over Sør- og Østlandet. Til dels store nedbørsmengder kom fra Agder til Buskerud, men også andre områder fikk nedbør og vind. Resultatet er blitt mer legde på et tidlig tidspunkt, enn ønskelig. Spesielt gjelder det engsvingel og delvis timotei. Bildet viser effekten av manglende stråforkorting i engsvingel i Innlandet. I forsøk med stråforkorting og soppssprøyting gir stråforkorting ofte samme avlingsøkning alene som kombinasjonen stråforkorting + soppssprøyting.

Sjekk dyrkingsveiledningen for din art, om det er aktuelt med to gangers stråforkorting og om det fortsatt er tillatt, i forhold til hvor langt åkeren har kommet hos deg.

Dyrkingsveiledningene finner du her: [NIBIO dyrkingsveiledninger](#)

Bladmiérflue i engsvingel

Engsvingelen har nå fått det meste av bladene sine og minering vil derfor gå på de øverste bladene. Vi anbefaler derfor insektsprøyting av engsvingel hvor du finner næringsstikk på de fleste av de øverste bladene. Kombiner insektsprøyting og stråforkorting. Vi anbefaler 30 ml Fastac 50, da dette midlet har noe bedre inn-trengning i bladene enn de andre pyretroidene.

Bladmiérflua gir årvisse angrep på Nord-Østlandet, men angrepet vil ikke være skadelig hvert år. Et år med tidlig angrep grunnet høy temperatur tidlig i sesongen gir større risiko for skadelig angrep enn når angrepet kommer senere i sesongen.

Siste frist såing av gjenlegg

Ved gjenlegg uten dekkvekst (med falskt såbed) er det viktig å gjøre ferdig såbedet tidlig, slik at ugraset rekker å spire frem før sprøyting og såing av gjenlegget. Falskt såbed er mest vanlig i engrapp og rødsvingel.

Siste frist for såing av noen arter: Sauesvingel 15. juni, rødsvingel og engrapp 20. juni, bladfaks 15. juli og strandrør 1.juli. Siste frist betyr ikke at det er like greit som å så tidligere, store planter om høsten er avgjørende for avling i førsteårsenga.

Luking i frøårene

Luking, fjerning av frøtopper av arter som er vanskelige å rense ut bør gjøres nå når de er godt synlig, f.eks. hundegras i engsvingel, timotei i engrapp, alsike i hvitkløver osv. Dersom en ikke får vekk disse plantene eller frøtoppene så øker problemet år for år. Da kan en ta med seg høymole også sjøl om det vel er litt tidlig enda.

Har du tips om en effekt måte å fjerne uønskede arter på – gi oss et hint.

Fokus på ugrasbekjempelse i rødkløvergjenlegg

Årlig ser vi store mengder stor balderbrå i enkelte rødkløverfrøenger. Dette er et tilbakevendende problem. Vi har varierende erfaring med bruka av Basagran SG. Mange velger derfor å heller satse på luking av balderbrå i rødkløverenga, selv om det er kostbart. Det kan derfor være en god strategi å ha fokus på ugrasbekjempelse i gjenlegget, for å redusere mengden balderbrå spesielt. I rødkløvergjenlegg har vi ikke store valgmuligheter:

Midler og dose/daa

- Basagran M75 300 – 400 ml
- Basagran SG 80 g + MCPA 40 ml
- Lentagran + MCPA 150 g + 70 ml/daa
- Express + MCPA 0,1 tb + 50 ml/daa
- Express SX + MCPA 0,75 g + 50 ml/daa

Effekt av midlene:

Basagran M75/Basagran SG+MCPA

- God mot balderbrå, klenge, korsblomstra. Dårlig mot då og rødtvetann. Akseptabelt mot haremat

Lentagran + MCPA

- Best effekt mot jordrøyk, rødtvetann og haremat

Express + MCPA (Off-label)

- God effekt mot balderbrå og mange andre arter, men dårlig mot haremat, jordrøyk og klengemaure.

Det er kun Basagran M75 eller 0,75 g Express SX + 50 ml MCPA (Off-label) eller Lentagran + MCPA 130-150 g + 50 ml, som er mulig inntil videre. Basagran M75 er vesentlig mer effektivt enn sin navnebror Basagran SG, pga. tilsats av MCPA. Hvilket middel som bør velges avhenger av ugrasfloraen. Begge midler er ganske gode på balderbrå, men Express kan benyttes ved lavere temperatur enn Basagran M75. Og sprøyting på lite ugras er som kjent effektivt. Har du mye då, meldestokk, rødtvetann eller vassarve bør du velge Express. Dersom det er gullkrage, haremat, linbendel, klengemaure eller tranehals er Basagran M75 et bedre valg.

Ved bruk av Express i rødkløvergjenlegg er det noe fare for skader, men trolig ikke avlingsreduserende. Det er viktig å tilsette MCPA til Expressen, da den gjør virkningen noe mildere, og skaden blir mindre. Express + klebemiddel gir større skader på kløveren.

Vekstregulering i rødkløver

I rødkløver er det aktuelt med vekstregulering. Ved begynnende stengelstrekking i slutten av mai, plante-høyde 15-30 cm fram til første knopper synlige. I Yngve bør vi vente til knoppstadiet, 2-3 uker seinere enn i Lea. Bruk 100 ml Moddus M/daa.

Borgjødsling i kløver

Tilgjengelig tilgang til bor gir mer nektar i blomstene. Dermed blir blomstene mer attraktive for pollinerende insekter. Dette er dokumentert i både svenske og norske forsøk.

Riktig sprøytetidspunkt er mellom begynnende strekning og knoppdanning.

150 ml Bortrac pr dekar er aktuell dose. Økt dose gir ikke avlingsøkning. Bortrac skal ikke blandes med vekstreguleringsmidlet Moddus M/ Trimaxx.

Bildet: Borgjødsling gir bedre pollinering. Foto: Åsmund Langeland

Husk sprøytevask

Ved bruk av grasugrasmidler, spesielt Agil og Focus Ultra, minner vi nok en gang om viktigheten av god sprøytevask ved bruk av disse midlene, se etikettene. Slurv med dette kan få katastrofale følger i påfølgende kulturer som sprøyta brukes i.

Jørn Ketil Brønstad	Norsk Landbruksrådgiving Trøndelag	959 04 768
Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissinger	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860